

Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь
Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў
Вучэбна-метадычнае аб'яднанне вышэйшых навучальных устаноў
Рэспублікі Беларусь па адукацыі ў галіне культуры і мастацтваў

Зацвярджаю

Першы прарэктар

УА “Беларускі дзяржаўны

ўніверсітэт культуры і мастацтваў”

_____ Ю.П.Бондар

“ ___ ” _____ 2012 г.

Рэгістрацыйны № _____ КМ/тып.

КАМЕРНЫ АНСАМБЛЬ

*Вучэбная праграма
для вышэйшых навучальных устаноў
па спецыяльнасці 18 01 01-01 – народная творчасць
(харавая музыка)*

Мінск 2012

Складальнікі

З.Л.Леановіч, В.П.Маеўская – дацэнты кафедры харавога і вакальнага мастацтва Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў

Рэцэнзенты

І.М.Грамовіч, кандыдат педагагічных навук, дацэнт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў

А.І.Ахвердава, кандыдат мастацтвазнаўства, дацэнт Інстытута сучасных ведаў імя А.М.Шырокава

Рэкамендавана да зацвярджэння ў якасці тыпавой Навукова-метадычным саветам па народнай творчасці (пратакол № ад 20 г.) і прэзідыумам вучэбна-метадычнай рады Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў (пратакол № ад 20 г.)

Адказы за рэдакцыю

Адказы за выпуск

УСТУП

Камерны ансамбль уваходзіць у комплекс дысцыплін, якія фарміруюць прафесійныя навыкі, неабходныя выпускніку універсітэта культуры і мастацтваў у яго хормайстарскай і выкладчыцкай дзейнасці.

Асноўнымі задачамі курса з'яўляюцца:

1. Авалодванне навыкамі ансамблевага выканаўства.
2. Знаёмства з метадыкай працы вакальных ансамбляў.
3. Вывучэнне нотнай літаратуры для розных відаў і тыпаў камерных ансамбляў.

У адпаведнасці з гэтымі задачамі студэнты ў працэсе заняткаў набываюць уменні:

- спяваць у дуэце, трыо, квартэце;
- асэнсоўваць сваю партыю як частку цэлага, чуць сябе і сваіх партнёраў у ансамблі;
- дасягаць адзінства ў дзеяннях з іншымі выканаўцамі;
- самастойна асвойваць ансамблевая творы;
- падбіраць высокамастацкі рэпертуар;
- ажыццяўляць кіраванне вакальнымі ансамблямі.

Камерны вакальны ансамбль з'яўляецца адным са звёнаў у працы над развіццём і ўдасканаленнем пеўчага голасу, ён спалучае сольныя і харавыя спевы. Камерны ансамбль, як і харавы клас, ставіць сваёй задачай развіццё пеўчых навыкаў (валоданне пеўчым дыханнем, фарміраванне вакальнага гуку, дакладнай інтанацыі, выразнай дыкцыі, уменне спяваць у ансамблі і інш.). У ансамблевых спевах вялікая ўвага надаецца індывідуальнай працы над голасам. У хоры больш цяжка ліквідаваць вакальныя дэфекты кожнага з выканаўцаў. У ансамблі выкладчык мае магчымасць сачыць за якасцю гуку кожнага спевака і адначасова працаваць над калектыўным выкананнем.

Адсюль вынікае, што праца з камерным вакальным ансамблем шматпланавая, мае сваю спецыфіку, сваю метадыку, у якой спалучаюцца праца з хорам і праца з салістамі. Асноўная форма навучання – практычныя заняткі, якія дапаўняюцца самастойнай работай студэнтаў. На працягу года вывучаюцца 6–8 твораў.

- Завяршаецца праца над курсам залікам, дзе ўлічваюцца:
- работа студэнта на працягу года;
 - веды вакальных партый (чысціня інтанацыі, строю, дакладная нюансіроўка, дыкцыя, культура гукаўтварэння);
 - выкананне вакальных партый у двух ансамблях.

ТЭМАТЫЧНЫ ПЛАН

Тэмы	Колькасць гадзін	
	практ. заняткі	самаст. работа
1. Камерны ансамбль як жанр музычнага выканання	2	
2. Прынцыпы фарміравання ансамбляў	4	4
3. Асаблівасці вакальнай работы ў ансамблі	8	2
4. Арганізацыя рэпетыцыйнага працэсу	8	1
5. Выхаванне навыкаў і якасцей, неабходных удзельніку ансамбля	8	1
6. Спецыфіка падбору рэпертуару для вучэбнай і канцэртна-выканальніцкай дзейнасці	6	2
7. Элементы тэатралізацыі песні ў ансамблі	6	1
Усяго	42	8
Разам	50	

ЗМЕСТ КУРСА

Тэма 1. Камерны ансамбль як жанр музычнага выканання

Даўнія традыцыі ансамблевага выканання. Спевы кантаў у дамашнім асяроддзі музыкантамі-аматарамі, распаўсюджванне ансамблевых спеваў у розных гуртках, салонах.

Узнікненне вакальна-харавых таварыстаў, фарміраванне цікавасці да гэтага жанру. Стварэнне шырокай аўдыторыі аматараў вакальна-ансамблевага жанру.

Камернае ансамблевае выкананне як адзін са сродкаў музычна-эстэтычнага выхавання: пашырэнне музычна-мастацкага кругагляду спевакоў, выхаванне добрага музычнага густу, цікавасці да гэтага жанру, развіццё вакальна-ансамблевай артыстычнай самастойнасці, вакальна-пеўчых навыкаў.

Прывабнасць ансамблевых спеваў, магчымасць пры нязначных вакальных здольнасцях дасягнуць прафесійных поспехаў, адчуванне ў кожнага спевака значнасці ў агульным гучанні, творчай і артыстычнай самастойнасці, высокай меры асабістай адказнасці.

Разнастайнасць ансамбляў: эстрадныя, акадэмічныя, народныя. Манера спеваў, асаблівасці рэпертуару.

Тыпы ансамбляў: аднародныя і змешаныя, поўныя і няпоўныя.

Адрозненне відаў ансамбляў у залежнасці ад колькасці ўдзельнікаў: дуэт, трыо, квартэт, удвоеныя дуэты, трыо, квартэты і інш.

Мэтазгодная колькасць спевакоў у вакальным ансамблі.

Асаблівасці арганізацыі працы малалікага калектыву.

Тэма 2. Прынцыпы фарміравання ансамбляў

Індывідуальнае праслухоўванне, выяўленне агульнамузыкальных, слыхавых здольнасцей, дыяпазону, тыпу галасоў, сольнага і харавога вопыту.

Праслухоўванне кожнага ўдзельніка ў дуэтах, трыо, квартэтах для праверкі і падбору тэмбравай адпаведнасці, сілы, яркасці галасоў. Адмаўленне ад моцных, яркіх галасоў.

Прыгоднасць спевака з сярэднімі вакальнымі здольнасцямі пры добрым гарманічным слыху.

Раўназначныя па сіле і адзіныя па тэмбравай афарбоўцы галасы – адна з галоўных умоў працы ансамбля.

Высокія патрабаванні да кожнага новага спевака.

Вызначэнне творчых магчымасцей калектыву і адпаведнага рэпертуару.

Першая ступень працы – удзел у аднародным (мужчынскім, жаночым) удвоеным дуэце, трыо, квартэце.

Змешаны ансамбль як больш складаная ступень працы прадугледжвае ўключэнне ў яго склад спевакоў са значным выканальніцкім узроўнем.

Тэма 3. Асаблівасці вакальнай работы ў ансамблі

Якаснае вакальнае гучанне ансамбля – неабходная ўмова мастацкага выканання. Метады вакальнай работы ў ансамблі: канцэнтрычны, фанетычны, тлумачальна-ілюстрацыйны ў спалучэнні з рэпрадукцыйным, метады параўнальнага аналізу, унутранага інтанавання і інш.

Роля распяванняў і спецыяльных практыкаванняў для адпрацоўкі ўсіх элементаў вакальнай тэхнікі.

Прынцып падбору практыкаванняў: лаканічнасць, яснасць, мэтанакіраванасць, нескладанасць для ўспрымання, зручнасць для засваення.

Фарміраванне адзінай манеры гукаўтварэння.

Дыханне ў пеўчым працэсе як фундамент, на якім фарміруецца пеўчы голас.

Уплыў працы вызначаных частак моўнага апарату пры фарміраванні гуку спевака, выразнай артыкуляцыі, дыкцыі.

Адзіны тэмбр ва унісоне і імкненне да дасягнення мілагучнага, ураўнаважанага акорда.

Выкарыстанне спеваў без суправаджэння як эфектыўнага сродку ўздзеяння на фарміраванне ў спевакоў вакальна-харавых навыкаў і ўменняў.

Тэма 4. Арганізацыя рэпетыцыйнага працэсу

Этапы працы над вакальным творам: знаёмства з творам, развучванне па партыях, аб'яднанне ў шматгалосы ансамбль.

Праца над строем і тэмбравым унісонам – адно з галоўных і складаных патрабаванняў у дзейнасці кіраўніка ансамбля.

Супастаўленне дэталаў з агульным выкананнем. Суадносіны мастацкіх элементаў у фразях, акордах з сэнсавым значэннем твора.

Паступовае паглыбленне ў мастацкі вобраз, раскрыццё яго сутнасці. Падпарадкаванасць тэхналагічнай працы мастацкім мэтам.

Важнасць асабістага паказу кіраўніком ансамбля выразных спеваў фразы, таго ці іншага пеўчага прыёму.

Прынцып адзінства тэхнічнага і мастацкага развіцця калектыву.

Тэма 5. Выхаванне навыкаў і якасцей, неабходных удзельніку ансамбля

Удасканаленне вакальнага і гарманічнага слыху. Развіццё пеўчых і музыкальна-слыхавых навыкаў, дынамічнага дыяпазону, умення ўсведамляць гарманічныя функцыі свайго голасу, высокай меры асабістай адказнасці.

Фарміраванне навыку слухаць не толькі сябе, але і агульнае гучанне. Сінхроннасць, дакладнасць найдрабнейшых дэталаў выканання.

Уменне свядома рэгуляваць строй свайго голасу, злівацца ва унісон з іншымі ўдзельнікамі ансамбля.

Залежнасць фарміравання тэмбру калектыву ад выхавання адзінай пеўчай манеры.

Выпрацоўка ў спевакоў крытэрыя якасці вакальнага гучання.

Дасягненне адзінства злітнасці галасоў спевакоў па ўсіх кампанентах гучання: тэмпарытме, тэмбры, дынаміцы, дыкцыі.

Тэма 6. Спецыфіка падбору рэпертуару для вучэбнай і канцэртна-выканальніцкай дзейнасці

Уплыў рэпертуару на вучэбна-выхаваўчы працэс, на развіццё выканаўцаў, іх вакальна-слыхавых навыкаў, на фарміраванне мастацка-выхаваўчага напрамку, рост майстэрства калектыву.

Залежнасць рэпертуару ад складу ансамбля, музычнага развіцця ўдзельнікаў, ад іх індывідуальных здольнасцей і магчымасцей.

Разнастайнасць рэпертуару па жанрах, стылю, тэматыцы, высокі мастацкі ўзровень твораў.

Аснова рэпертуару – песні сучасных і замежных кампазітараў, народна-песенная творчасць у аранжыроўках кампазітараў або кіраўніка калектыву. Уключэнне ў рэпертуар лепшых узораў класічнай музыкі, напісанай для ансамбляў.

Паслядоўнасць павышэння складанасці рэпертуару з улікам развіцця пеўчых навыкаў спевакоў.

Тэма 7. Элементы тэатралізацыі песні ў ансамблі

Сучаснае выкананне твора вакальным ансамблем – спевы з далучэннем рытмічных рухаў і элементаў танца.

Кіраўнік ансамбля – рэжысёр, спявак, акцёр.

Выхаванне ва ўдзельнікаў ансамбля ўвагі да выразнага гукі, звязанага з канкрэтным вобразам і эмацыянальным зместам. Развіццё мастацкай выразнасці выканання, музычна-вобразнага мыслення, акцёрскіх здольнасцей. Знешняя вобразнасць як вынік эмацыянальнага перажывання і захаплення выконваемым творам.

Роля мастацкага густу і пачуцця меры кіраўніка ў працы над творам. Галоўнае – перадача асноўнага сэнсу, сюжэта, настрою твора.

Выхаванне ўвагі спевакоў да багацця сродкаў музычнай выразнасці, асаблівасці музычнай мовы таго ці іншага кампазітара, да характэрных рыс стылю, жанру.

Залежнасць развіцця вакальных навыкаў ад сістэматычных і мэтанакіраваных самастойных заняткаў.

ПРЫКЛАДНЫ РЭПЕРТУАРНЫ СПІС ТВОРАЎ

Дуэты

Алоўнікаў Ул., сл. Русака А.	Добры дзень
Алоўнікаў Ул., сл. Русака А.	Лясная песня
Аренский А., сл. Гейне Г.	Фиалка
Буднік В., сл. Лягчылава А.	Пачакай
Булахов П., сл. Вяземского П.	Тройка
Булахов П., сл. Фета А.	Серенада
Варламов А., сл. Фета А.	На заре ты ее не буди
Варламов А., сл. Лермонтова М.	Горные вершины
Варламов А., сл. неизв. автора	Пойми меня
Варламов А., сл. Кольцова А.	Ты не пой, соловей
Варламов А., сл. Станкевича Н.	К месяцу
Варламов А., сл. неизв. автора	Ночь тиха, и луна ярким блеском горит
	Звезды блещут
Варламов А., сл. Грузинова И.	Серенада
	Моряки
Вильбоа К., сл. Языкова Н.	Волшебный сон
Вильбоа К., сл. Яцевича М.	Вот опять уходит лето
Гайдн И., русский текст Синявского И., перелож. Попова В.	
Глебов Е., сл. Орлова В.	Дом мой – столица
Глинка М., сл. Забеллы, перелож. Егорова А.	Ты, соловушка, умолкни
Глинка М., сл. Баратынского Е.	Не искушай меня без нужды
Глинка М., сл. Кукольника Н.	Уснули голуби
Глинка М., сл. Кукольника Н., перелож. Вильбоа К.	Колыбельная песня (из цикла «Прощание с Петербургом»)
Глинка М., сл. Голицина С., перелож. Голицина Ю.	Скажи, зачем...
Глинка М., сл. Кукольника Н.	
Глинка М., сл. неизв. автора	Жаворонок
Гурилев А., сл. Кольцова А.	Вы не придете вновь
Гурилев А., сл. Грекова Н., перелож. Соколова В.	Не шуми ты, рожь...
	Вьется ласточка сизокрылая
Даргомыжский А., сл. народные	
Даргомыжский А., сл. Дельвига А.	Ванька-Танька
Донауров С., сл. А.П.	Минувших дней очарованье
Доницетти Г.	Венецианская серенада
Дубянский Ф., сл. Дмитриева И.	Аврора (ноктюрн)
Дунаевский И., сл. Матусовского М., обр. Лицвенко И.	Стонет сизый голубочек
	Утренняя песня
	(из к/ф «Веселые звезды»)

Дунаевский И., сл. Матусовского М.	Не забывай (из к/ф «Испытание верности»)
Зарыцкі Э., сл. Карызны У.	Гаркаваты цвет
Заславский С., сл. Сафронова А.	Ах, эта красная рябина
Ипполитов-Иванов М., сл. народные	Грузинская колыбельная песня
Ипполитов-Иванов М., сл. Ратгауза Д.	Тишина, благоухание
Калинников Вик., сл. народные	Жавороночек
Калинников Вик.	Сосны
Кодаи З., сл. народные, рус. текст Лешкевич И.	Пастух
Корнилов И., сл. Панова Н., перелож. Стучевского С.	Батюшка желанный
Кузнецов В., сл. Дзержинскага А.	Як задумаў Мікіта жаніцца
Кюи Ц., сл. Пушкина А.	Последние цветы
Лассо О.	Канцона
Лучанок І., сл. Карызны У.	Песня аб роднай зямлі
Мендельсон Ф., сл. Гейне Г.	Баркарола
Моцарт В., перелож. Соколова В.	Тоска по весне
Оффенбах Ж.	Баркарола из оперы «Сказки Гофмана»
Перголези Дж., сл. Якопонуся Я.	О guam tristis
По мотивам Штрауса И., обр. и сл. Локтева В.	Весенний вальс
Прохараў Ул., сл. Лягчылава А.	Пад сузор'ем каханьня
Рахманинов С., сл. Бекетовой Е.	Сирень
Рубинштейн А., сл. Лермонтова М.	Горные вершины
Рубинштейн А., сл. Грекова Н.	При прощании
Рубинштейн А., сл. Кольцова А.	Песня
Семяняка Ю., сл. Карызны У.	Пачакай мяне
Семяняка Ю., сл. Русака А.	Клён і бярозка
Танеев С., сл. Пушкина А.	Вакхическая песня
Титов А., сл. Козлова П.	Ты помнишь ли?
Тома А., сл. Ушинского К.	Вечерняя песня
Фрадкин М., сл. Матусовского М., перелож. Попова В.	Прощайте, голуби
Чайковский П.	Дуэт Лизы и Полины из оперы «Пиковая дама»
Чайковский П., сл. Плещеева А., обр. Соколова Вл.	Весна
Чайковский П., сл. Сурикова И.	Вечер
Чайковский П., сл. Толстого А.	Шотландская баллада
Чайковский П., сл. Тютчева Ф.	Слезы

Чайковский П., сл. Сурикова И.
Чайковский П., сл. Толстого Л.
Чайковский П., сл. Сурикова И.

В огороде, возле броду...
Минула страсть...
Рассвет

Трыю

Английская старинная песня, сл. неизв.
автора
Анцев М., сл. Толстого А.
Банкьери А., русский текст Каранда-
сова Б.
Бах Й., сл. неизв. автора

Бел. кант, пералаж. Клундука В.
Бел. нар. песня, апр. Грыгорчанкі П.
Бел. нар. песня, апр. Клумова А.
Бел. нар. песня, апр. Лукаса Д.
Бел. нар. песня, апр. Шлег Л.
Бел. нар. песня, апр. Лукаса Д.
Бел. нар. песня, апр. Наско М.
Бел. нар. песня, апр. Цесакова К.
Бел. нар. песня, апр. Шлег Л.
Беларускі кант, апр. Равенскага Н.
Беларускі кант, апр. Равенскага Н.
Бер. нар. песня, апр. Сіраты М.
Бер. нар. песня, апр. Суруса Г.
Бетховен Л., перевод Сикорской Т.

Брамс И., сл. Алемасовой К., перелож.
Маргоева А.
Буднік Ул., сл. Грачаннікава А.
Варламов А., сл. Цыганова Н.
Гайдн Й., русский текст Райского Н.

Гершвин Дж., сл. Гершвина А.,
рус. текст Болотина С.
Глебов Е., сл. Окуджавы Б., перелож.
Фёдорова В.
Даргомыжский А., сл. Пушкина А.,
перелож. Маргоева А.
Даргомыжский А., сл. Лермонтова М.
Даргомыжский А., сл. Пушкина А.

Лоли-пап
Колокольчики
Вилланелла
Заключительное трио из Ко-
фейной кантаты (№ 211)
Нова радасць стала
Саўка ды Грышка
Пайшоў Ясь
Кума мая, кумачка
Калыханка
Купалінка
Нарадзіла мяне маці
Ой, рана на Івана
Каляда
А ў свеце нам
О, якая радасць
Чырвоная рабіначка
Ой, пагнала бабуленька
О, мой любимый Чарли! (из
цикла “Английские, шот-
ландские, ирландские и
итальянские песни”)
Пришла весна
Маладыя нашы вёсны
Молодая молодка
Как мощь гранитных скал...
(канон)
Любовь вошла
Парус
Юноша и дева
Ночевала тучка золотая...
Где наша роза

Даргомыжский А., сл. Пушкина А.	Ворон к ворону летит... (из цикла "Петербургские серенады")
Дашкевич В., сл. Михайлова Ю., обр. Кустова Ю.	Я танцую (из к/ф «Засекреченный город»)
Дементьев В., сл. Малкова В.	Отцветает белая черемуха
Джилкинсон Т., Дер Р., Миллер Ф., рус. текст Татарина В., обр. Фармаковского Г.	В старой деревне
Джовани Доменико да Нола	Canzon villanesca
Дмитриев Н., сл. Гейне Г.	Есть в море перл
Дмитриев Н., сл. Лермонтова М. (из Гейне)	На севере диком
Захлеуны Л., сл. Карызны У.	Ясакары
Захлеуны Л., сл. Карызны У.	Снежная раздолле
Итальянская нар. песня, перелож. Лебедева А., рус. текст Горчаковой А.	Санта Лючия
Керубини Л.	Терцет во славу мажорной гаммы
Колкер А., сл. Иванова Д., обр. Дубравина Я.	Мы войны не знали
Колумбийская нар. песня, перелож. Мельникова И.	Prende la Vela
Карызна У., пералаж. Дрынеўскага М.	Даўно ў той хаце не была
Карызна У. (мал.), сл. Василькова В.	Песня наших сэрцаў
Літвін Н., сл. Клімковіч С.	Ніцыя вербы
Литовская нар. песня, русский текст Некрасовой Л.	Ой ты, мой дубочек
Маги С., сл. Дубровина Б.	Сколько встреч впереди!
Молд. нар. песня, русский текст Шутко А., обр. Соломоники Ф.	Веселый пастух
Монтеверди К., русский текст Бердникова А.	Как на лужайке (канцонетта)
Носко М., сл. Сулеймановой С.	Улетают гуси белые
Негритянская нар. песня, обр. Попова В.	Deer river
Панцутти В., сл. Пинки, русский текст Крылова В., перелож. Славнитского Ю.	Раскройте окна
Петров А., сл. Харрисона Т., русский текст Калининой Т., обр. Грибкова С.	Зов синевы (из к/ф «Синяя птица»)
Прокофьев С., сл. Луговского В., перелож. Маргоева А.	Океан-море (из оратории "Иван Грозный")
Раинчик В., сл. Некляева В.	Любви прощальный бал
Раинчик В., сл. Некляева В.	Караван

Русская нар. песня, обр. Маргоева А.	Среди долины ровныя
Русская нар. песня, обр. Аранбицкого А.	Скоморошина
Укр. нар. песня, обр. Мережина В.	На вулиці скрипка грає
Фрадкин М., сл. Лазарева В., перелож.	Березы (из к/ф «Первый день
Ананьина Б.	мира)»
Хоглюнд А., слова и музыка	Love is the answer
Шаинский В.	Веселая fuga
Шереметев Б., сл. Пушкина А.	Я вас любил
Шопен Ф., сл. Витвицкого С., русский	Желание
текст Рождественского Вс., перелож.	
Соколова В.	
Шостакович Д., сл. Народные, перевод с	Счастье (из вокального цикла
еврейского Длигача Л.	“Из еврейской народной по-
	эзии”)
Шотландская песня, русский текст	Прощальный вальс (из к/ф
Крылова В., обр. Моделя В.	«Мост Ватерлоо»)
Шуберт Ф., сл. Мюллера, пере-	В путь
лож.Маргоева А.	

Квартэты

Аренский А., сл. Фета А.	Серенада (из цикла “Три
	квартета”)
Аренский А., сл. Фета А.	Угасшим звездам (№ 2)
Бабаджанян А., сл. Рождественского Р.,	Ноктюрн
перелож. Моделя В.	
Бах И.	О, приди ко мне
Бел. кант, тэкст са зборніка	А у свеце нам
«Калядоўшчыкі»	
Бел. нар. песня, апр. Паплаўскага К.	Вераб’ёва наваселле
Бел. нар. песня, апр. Гуляева В.	Пасадзіў дзед рэпку
Бел. нар. песня, апр. Паплаўскага К.	Як пагнала бабуленька
Бел. нар. песня, апр. Кашпура А.	Рэчанька
Бел. нар. песня, апр. Семянякі Ю.	Мікіта
Бел. нар. песня, апр. Радаліцкага В.	Чабарок
Бел. нар. песня, апр. Галкоўскага К.	Матка ж мая старэнькая
Бел. нар. песня, апр. Лукаса Д.	Ты, зязюлю, не кукуй
Бел. нар. песня, апр. Масленнікава В.	Цераз лясочак, лясочак
Бел. нар. песня, апр. Свездзеля Л.	А ў цёмным лесе
Бел. нар. песня, апр. Семянякі Ю.	Ой, у лесе
Бел. нар. песня, апр. Семянякі Ю.	Ляцеў голуб па-над морам
Бел. нар. песня, апр. Сапожнікава М.	Там, каля млына
Бел. нар. песня, апр. Сімаковіч Л.	Вясна-выкліканка
Бел. нар. песня, апр. Паплаўскага К.	Камары

Бел. нар. песня, апр. Свердзеля Л.	Ой, у садочку
Бел. нар. песня, апр. Шлег Л.	Дражнілка
Бел. нар. песня, апр. Гуляева В.	Вясна–красна
Бел. нар. песня, обр. Грибкова С.	Лянок
Бел. нар. песня, обр. Грибкова С.	Черная галка
Бетховен Л., сл. Бейли Дж.	Песня рыбаков (из цикла “Шотландские песни”)
Бородин А.	Серенада четырех кавалеров
Брамс Й., перевод с венгерского Конра- та Х.	Звезды ярко в небе горят (из цикла “Цыганские песни”)
Варламов А., сл. Цыганова Г., обр. Грибкова С.	Красный сарафан
Васадзе Г., сл. Перадзе Б.	Страна цветов
Войцік В., сл. Мельнічука І., пералаж. Лукшы В.	Плача хмарка
Высоцкий В. сл. и муз., обр. Соломони- ка Ф.	Так случилось – мужчины ушли
Гаврилин В., сл. Шульгиной А., обр. Грибкова С.	Шутка
Гайдн Й., русский текст Райского Н.	Как мощь гранитных скал... (канон)
Гевиксман В., сл. Фере Г., перелож. Ильина В.	Березовые сны (из к/ф «Ве- ликая Отечественная»)
Градский А., сл. Лугового В., перелож. Моделя В.	Вечер утра мудренее
Гречанинов А., сл. Бальмонта К.	Гавань спокойная (из цикла «Два квартета для мужских голосов»)
Дворжак А., русский текст Алемасовой К., перелож. Смирнова Н.	Пир
Дубравин Я., сл. Сулова В., обр. Ябло- нева Э.	Про Емелю
Дунаевский И., сл. Алымова С., перелож. Моделя В.	Под луной золотой
Захлеўны Л., сл. Някляева В., пералаж. Грыгорчанкі Н.	Галасы зямлі
Захлеўны Л., сл. Карызны У., пералаж. Грыгорчанкі І.	Азёры дабрыні
Захлещны Л., сл. Карызны У., пералаж. Грыгорчанкі І.	Давайце любоў берагчы
Захлеўны Л., сл. Пацюкевіч В., пералаж. Шыкаўца В.	Купальская
Зацепин А., сл. Дербенева Л., перелож.	Есть только миг

Моделя В.	(из к/ф “Земля Санникова”)
Кладницкий В., сл. Резника И.	А время торопится (из к/ф «Наследники»)
Казлова А., сл. Філімонавай Л.	Дарога пад сонцам
Колкер А., сл. Норкина Л.	Наш квартет
Колмановский Э., сл. Солоухина В., перелож. Ицковича М.	Мужчины
Карызна У., сл. ы і музыка	Беларусь мая сінявокая
Листов К. сл. и муз., перелож. Массарского З.	Старинный вальс
Лядова Л., сл. Владимова М., обр. Грибкова С.	Старый марш
Массне Ж., перелож. Овчинниковой Т.	Серенада (из оперы “Дон Кихот”)
Минков М., сл. Иванова Д., обр. Грибкова С.	Старый рояль (из к/ф «Мы из джаза»)
Монюшко С., сл. Захарьяевича А., перелож. Козлова Ф.	Золотая рыбка
Музыка з беларускага Богагласніка, апр. Насаева К.	Сумная маці
Мурашка Л., сл. Багдановіча М.	Напілося сонца
Неизвестный автор, обр. Макарова И., сл. Грибкова С.	Однозвучно гремит колокольчик
Никитин С., сл. Сухарева Д. и Визбора Ю., перелож. Моделя В.	Александра
Носко М., сл. Кутени П.	Потеряла я покой
Наско Э., сл. народныя	Ходзіць каток
Пахмутова А., сл. Добронравова Н., перелож. Моделя В.	Звездопад
Печников Л., сл. Татаринава В.	Веселый гном (террикон)
Пономаренко Г., сл. Есенина С., перелож. Моделя В.	Отговорила роща золотая
Раинчик В., сл. Некляева В.	Карнавал
Рус. нар. песня, обр. Новикова А.	В деревне было Ольховке
Рус. нар. песня, обр. Грибкова С.	Вологодские частушки
Семяняка Ю., сл. Карызы У.	Жоўты лісточак
Туликов С., сл. Пляцковского М., обр. Грибкова С.	Не повторяется такое никогда
Тухманов Д., сл. Шаферана И., перелож. Мызникова В.	Наши любимые
Украинская нар. песня, обр. Мильмана М., перелож. Беззубова Г.	Дивлюсь я на небо

Фельцман О., сл. Рождественского Р., перелож. Томашевской Л.	Старые слова
Ханок Э., сл. Вярцінскага А., пералаж. Стукмейсцера В.	Два полі
Чайковский П., слова и музыка	Ночь
Чичков Ю., сл. Есенина С., перелож. Грибкова С.	Вот оно, глупое счастье
Шаинский В., сл. Морозова И., обр. Грибкова С.	Багульник
Шамо И., сл. Куринского В.	Баллада о героях-городах
Шуберт Ф., сл. Штольберга Л., русский текст Плещеева А.	Баркарола

Рэпертуарныя зборнікі

Аренский А. Дуэты и квартеты / Сост. Г.Орентлихер. – М.: Музыка, 1967.

Бетховен Л. 12 шотландских песен. – М.: Музыка, 1978.

Бетховен Л. Трехголосные каноны без сопровождения (разные голоса) / Сост. Н.Рождественская. – М.: Музыка, 1973.

Виардо П. Дуэты и трио для сопрано и альты / Сост. Н.Рождественская. – М.: Музыка, 1966.

Вокальные ансамбли: Репертуарно-методическое пособие / Сост. О.Чеботарева. – Изд. 2. – Київ: Музична Україна, 1973.

Вокальные квартеты для мужских голосов без сопровождения / Сост. Я.Дубравин. – М.: Музыка, 1966.

Гаврилин В. Вечерок: Вокальный цикл для сопрано, меццо-сопрано и фортепиано // Альбомчик. Ч. 1. – Л.: Советский композитор, 1984.

Гажэўская Т.С. Табе, прачыстая багародзіца / Т.С.Гажэўская. – Мн.: БДУКМ, 2009. – 325 с.

Гэта наша Радзіма: Вакальныя творы беларускіх кампазітараў на вершы У.Карызны / Склад. С.Ярохіна. – Мн.: Беларусь, 1998.

Дворжак А. Русские песни для двух женских голосов в сопровождении фортепиано. – М.: Музыка, 1991.

Доницетти Г. Избранные дуэты из опер для сопрано и тенора в сопровождении фортепиано / Сост. Е.Матусовская. – Л.: Музыка, 1983.

Дуэты русских композиторов / Сост. Е.Сидорова-Большая. – М.: Музгиз, 1963.

Дуэты зарубежных композиторов для двух сопрано в сопровождении фортепиано / Сост. С.Апродов. – М.: Музыка, 1965. – Вып. 2.

Дуэты зарубежных композиторов для двух теноров в сопровождении фортепиано / Сост. С.Апродов. – М.: Музыка, 1968.

Дуэты русских композиторов в сопровождении фортепиано из репертуара Л.Собинова / Сост. В.Подольская. – М.: Музыка, 1968.

Дуэты из опер русских композиторов для сопрано и тенора в сопровождении фортепиано / Сост. Ю.Климов. – М.: Музыка, 1969.

Дуэты из опер советских композиторов для сопрано и тенора в сопровождении фортепиано / Сост. С.Трегубов. – М.: Музыка, 1970.

Дуэты из опер для сопрано и меццо-сопрано в сопровождении фортепиано / Сост. Г.Суслова. – М.: Музыка, 1975.

Дуэты из опер зарубежных композиторов для сопрано и баритона в сопровождении фортепиано / Сост. Г.Суслова. – М.: Музыка, 1977.

Дуэты из опер для сопрано и тенора в сопровождении фортепиано / Сост. Г.Суслова. – М.: Музыка, 1978.

Дуэты зарубежных композиторов в сопровождении фортепиано / Сост. А.Васильева. – М.: Музыка, 1989.

Ерохина С.К. Хоровой класс и хор в школе. Хоровая музыка XVI-XIX вв. 7-11 классы / С.К. Ерохина. – Мн.: Мастацкая літаратура, 2008. – 142 с.

Жураў А.В. Харавое дырыжыраванне / А.В.Жураў. – Мн.: БДУКМ, 2007. – 163 с.

Жураў А.В., Новік В.М., Рэутовіч Я.М. Харавое дырыжыраванне / А.В. Жураў, В.М. Новік, Я.М. Рэутовіч. – Мн.: БДУКМ, 2011. – 165 с.

Избранные дуэты русских композиторов: Для пения в сопровождении фортепиано / Сост. А.Окунская. – Л.: Музыка, 1989. – Вып. 3.

Избранные трио в сопровождении фортепиано / Сост. Г.Орентлихер. – М.: Музыка, 1974.

Иваноў В. Спатканне. – Мн.: Беларусь, 1986.

Как прекрасен этот мир / Сост. Б.Кожевников. – Мн.: Беларусь, 2002.

Квартеты для мужских голосов молдавских композиторов в сопровождении фортепиано и без сопровождения / Сост. А.Балтага. – М.: Музыка, 1971.

Квартеты для мужских голосов без сопровождения / Сост. Б.Шляхтер. – М.: Музыка, 1976.

Квартеты из опер в сопровождении фортепиано / Сост. Г.Суслова. – М.: Музыка, 1984.

Клубныя вечары / Склад. А.Пякуцька. – Мн.: Беларусь, 1985.

Концерт в клубе / Сост. Н.Истратов. – Мн.: Беларусь, 1988.

Корнелиус П. Дуэты для сопрано и баритона / Сост. Н.Рождественская. – М.: Музыка, 1974.

Люблю наш край / Склад. В.Карэтнікаў, В.Дабравольская. – Мн.: Беларусь, 2000. – Вып. 1.

Люблю наш край / Склад. В.Карэтнікаў, В.Дабравольская. – Мн.: Беларусь, 2002. – Вып. 2.

Наско М. Дзякуй, край любімы! – Мн.: Беларусь, 1986.

Нова радасць стала / Уклад. А.Пякуцька, З.Леановіч, В.Маеўская. – Мн.: Бел ІПК, 1995.

Оловников В. Избранные песни (голос, соло, дуэты) с сопровождением ф-но. – М.: Сов. композитор, 1960.

Песенная панорама / Сост. И.Лученок. – Мн.: Беларусь, 1976; 1977.

Песенная панорама / Сост. редакцией муз. лит. – Мн.: Беларусь, 1980; 1982; 1983; 1984; 1987; 1989.

Песни, романсы, дуэты в сопровождении фортепиано: В 2 вып. – М.: Музыка, 1989. – Вып. 1; 1990. – Вып. 2.

Поет самодетельный вокальный ансамбль: В 7 вып. / Сост. В.Модель, С.Грибков. – Л.: Музыка, 1975. – Вып. 1; 1976. – Вып. 2; 1979. – Вып. 3; 1981. – Вып. 4; 1982. – Вып. 5; 1985. – Вып. 6; 1988. – Вып. 7.

Поет трио “Рябинушка”: Песни без сопровождения и в сопровождении фортепиано (баяна) / Сост. Ю.Зацарный. – М.: Советский композитор, 1984.

Прэм’ера песні / Склад. С.Ярохіна. – Мн.: Беларусь, 1990. – Вып. 3.

Прем’ера песні / Склад. С.Ерохина. – Мн.: Беларусь, 1990. – Вып. 4.

Радзівіл А. Фрагменты з оперы «Фауст». – Мн.: ТАА «Поліфакт», 1999.

Радзіма мая дарагая: Песні беларускіх кампазітараў. – Мн.: Беларусь, 1967.

Раинчик В.А. Музыка для всех. – Мн.: Беларусь, 1987.

Репертуар начинающего певца: Дуэты / Сост. О.Далецкий. – М.: Музыка, 1975.

Родная старонка / Уклад. В.Новік. – Мн.: Рэсп. навука-метад. цэнтр культуры, 1989.

Родны край: Беларускія народныя песні для хароў і вакальных ансамбляў. – Мн.: Беларусь, 1988.

Романтика:/ Вокальные ансамбли для юношества / Сост. Я.Дубравин. – М.: Музыка, 1973.

Россияночка. Песни для эстрадных вокальных ансамблей / Сост. Я.Дубравин. – Л.: Сов. композитор, 1973–1985. – Вып. 1–18.

Рубинштейн А. Дуэты в сопровождении фортепиано / Сост. К.Стучевский. – М.: Музыка, 1969.

Русские народные песни в обработке для мужского вокального квартета без сопровождения. – М.: Музыка, 1971.

Салавей спявае: Рамансы, хоры, песні на вершы У.Карызны / Уклад. С.Ярохіна. – Мн.: Беларусь, 1990.

Свірыдовіч А.А. Век маладосці. Харавыя цыклы беларускіх кампазітараў / А.А.Свірыдовіч. – Мн.: Зорны верасень, 2009. – 188 с.

Свірыдовіч А.А. Каціўся вяночак. Беларускія народныя песні / А.А. Свірыдовіч. – Мн.: Выдавец. А.М. Бараксін, 2005. – 69 с.

Семянка Ю. Мая Радзіма. – Мн.: Беларусь, 1979.

Споёмте, дзюзя / Сост. Т.Ананьин и др. – М.: Музыка, 1980–1990. – Вып. 1–11.

Спявае “Кантылена” / Уклад. Б.Кажэўнікаў. – Мн.: Рэсп. метад. цэнтр, 1993.

Спяваюць “Песняры” / Сост. Л.Моллер. – Мн.: Беларусь, 1975.

Старинные дуэты в сопровождении фортепиано / Сост. И.Назаренко. – М.: Музыка, 1971.

Старинные русские дуэты / Сост. С.Стучевский. – М.: Музыка, 1972.

Трехголосные хоры (ансамбли): Произведения разных композиторов в обработке А.Маргоева / Сост. А.Маргоев. – М., 1998.

Трио для женских голосов в сопровождении фортепиано / Сост. Е.Сидорова-Большая. – М.: Музыка, 1965.

Трио зарубежных композиторов / Сост. Б.Шляхтер. – М.: Музыка, 1977.

Трио зарубежных композиторов для разных голосов в сопровождении фортепиано / Сост. Б.Шляхтер. – М.: Музыка, 1977.

Трио и квартеты из опер русских композиторов в сопровождении фортепиано / Сост. Г.Сулова. – М.: Музыка, 1983.

Трио и квартеты русских композиторов в сопровождении фортепиано и без сопровождения. – М.: Музыка, 1986.

Харавы канцэрт / Уклад. А.Пякуцька, Я.Рэўтовіч, З.Леановіч, В.Маеўская. – Мн.: Беларусь, 1999.

Хоровой концерт: Произведения зарубежных композиторов XVI–XX вв. / Сост. С.Ерохина. – Мн.: Лимариус, 2000.

Хрестоматия по курсу вокального ансамбля для пения в сопровождении фортепиано: В 2 вып. / Сост. А.Скульский. – М.: Музыка, 1989. – Вып. 1; 1990. – Вып. 2.

Хрестоматия по курсу вокального ансамбля: В 4 тетрадях / Сост. А.Скульский. – М.: Музыка, 2002. – Тетради 1–4.

Чабарок // Рэпертуарны зборнік для хароў і вакальных ансамбляў / Уклад. Л.Ярашэвіч, С.Ярохіна. – Мн.: Бел. ін-т праблем культуры, 1991.

Чайковский П. Шесть дуэтов для двух голосов в сопровождении фортепиано. – М.: Музыка, 1990.

Шнитман Л. Песни для детей и юношества: Репертуарный сб-к для школьных вокальных ансамблей и солистов-вокалистов. – Мозырь: МозГПИ им. Н.Крупской, 2000.

Шуман Р. Первое свидание. Для двух женских голосов (или хора) с фортепиано. Op. 74 № 1 / Сост. С.Н.Прокопов. – М.: ФОЛИО, 2000.

ЛІТАРАТУРА

Асноўная

1. *Васенина К.В.* Проблема слова в пении // Вопросы вокальной педагогики. – М.: Музыка, 1969. – Вып. 4. – С. 145–162.
2. *Вербов А.М.* Техника постановки голоса. – 2-е изд. – М.: Государственное музыкальное издательство, 1961. – 50 с.
3. *Витт Ф.Ф.* Практические советы обучающимся пению / Под ред. Ю.А.Барсова. – Л.: Музыка, 1968. – 64 с.
4. *Готлиб А.* Основы ансамблевой техники. – М.: Музыка, 1971. – 94 с.
5. *Ковнер Ю.А.* Тренировочные упражнения в развитии певческого голоса // Вопросы вокальной педагогики. – М.: Музыка, 1976. – Вып. 5. – С. 39–61.
6. *Леановіч З.Л., Маеўская В.П.* Камерны вакальны ансамбль / З.Л. Леановіч, В.П. Маеўская. – Мн.: БДУКМ, 2005. – 197 с.
7. *Леановіч З.Л., Маеўская В.П.* Работа з вакальным ансамблем / З.Л. Леановіч, В.П. Маеўская. – Мн.: БДУКМ, 2007. – 120 с.
8. *Луканин В.М.* Обучение и воспитание молодого певца. – Л.: Музыка, 1977. – 86 с.
9. *Луш Д.* Развитие и сохранение певческого голоса. – Киев: Музична Україна, 1988. – 72 с.
10. *Маевская В.П., Леонович З.Л.* Методика работы с хором. Многоголосие в детском хоре / В.П.Маевская, З.Л. Леонович. – Мн.: БГУКИ, 2011. – 96 с.
11. *Мальшева Н.М.* О работе певца над голосом // Вопросы вокальной педагогики. – М.: Музыка, 1962. – Вып. 1. – С. 50–77.
12. *Менабени А.Г.* Методика обучения сольному пению. – М.: Просвещение, 1987. – С. 74–85.
13. *Мигай С.И.* Дыхание в пении // Вопросы вокальной педагогики. – М.: Музыка, 1969. – Вып. 4. – С. 247–261.
14. *Огороднов Д.Е.* Воспитание певца в самодеятельном ансамбле. – Киев: Музична Україна, 1980. – 68 с.

15. Ройзен Г.М. О голосообразовании в пении и речи // Вопросы вокальной педагогики. – М.: Музыка, 1969. – Вып. 4. – С. 72–85.

Дадатковая

1. Барсов Ю.А. Вокально-исполнительские и педагогические принципы М.И.Глинки. – Л.: Музыка, 1968. – 64 с.

2. Вилинская И.Н. Значение репертуара в воспитании певца // Вопросы вокальной педагогики. – М.: Музыка, 1967. – Вып. 3. – С. 45–91.

3. Голубев П. Советы молодым педагогам–вокалистам. – М.: Музыка, 1963. – 83 с.

4. Дмитриев Л.Б. Основы вокальной методики. – М.: Музыка, 1968. – 568 с.

5. Емельянов В.В. Развитие голоса. Координация и тренаж. – СПб.: Лань, 2003. – 191 с.

6. Назаренко И.К. Искусство пения. – М.: Музыка, 1968. – 623 с.

7. Никольская-Береговская К.Ф. Русская вокально-хоровая школа IX–XX веков. – М.: Языки русской культуры, 1998. – 186 с.

8. Рождественская В. Упражнения для развития женских голосов // Вопросы вокальной педагогики. – М.: Музыка, 1964. – Вып. 2. – С. 99–215.

9. Юссон Р. Певческий голос. – М.: Музыка, 1974. – 262 с.

КАМЕРНЫ АНСАМБЛЬ

*Вучэбная праграма
для вышэйшых навучальных устаноў
на спецыяльнасці 18 01 01-01 – народная творчасць
(харавая музыка)*

Рэдактар І.В.Смяян
Тэхнічны рэдактар Л.М.Саўчук

Падпісана ў друк 2005 г. Фармат 60×84¹/₁₆.
Папера пісчая №2. Ум. друк. арк. 1,39. Ул.-выд. арк. 1,0.
Тыраж экз. Заказ

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў.
220001, вул. Рабкораўская, 17.
Ліцэнзія ЛВ №283 ад 22.04.2003 г.

Надрукавана на рызографе
Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў.
220001, г.Мінск, вул. Рабкораўская, 17.
Ліцэнзія ЛП № 496 ад 25.06.2002 г.